

ÉLŐ KÖVEK –

a Váci Egyházmegye jubileumi felkészülése

„mint élő kövek épüljetelek lelki házzá” (1Pét 2,5)
(Korábban: IMA-KATEKÉZIS)

III. év: KIFELE FORDULÁS, EVANGELIZÁCIÓ, MISSZIÓ

A HARMADIK ÉV TÉMÁINAK RÉSZLETES FELDOLGOZÁSA

1/A Egyház és misszió – fogalomtisztázás - Dr. Gájer László

**1/B Miért van az Egyház? – Egyházképek a misszió fényében -
Paszternák Tamás**

**2. Befogadó Egyház – a keresztényközösség mint evangelizáló egyház - Dr.
Fejérdy Áron**

3. Kilépő Egyház, szolgáló Egyház - Kunszabó Zoltán

4. Szinodalitás és evangelizáció - Pál József temesvári püspök

**5. Marton Zsolt püspök atya összefoglalója a három évről: személyes megtérés-
közösség-misszió.**

3. KUNSZABÓ ZOLTÁN: KILÉPŐ EGYHÁZ, SZOLGÁLÓ EGYHÁZ

1. Az Egyház és a misszió születése

Ezzel a címmel szeretnék néhány gondolatot elmondani nektek és már nagyon szeretem ezt a címet is, mert **az egyház természetétől fogva missziós**. Az egyház egy evangelizációs projekt, ahogyan azt Erdő Péter bíboros szokta mondani, **egy feladattal ellátott társaság**.

Nagyon furcsa, hogy az egyházra úgy gondolunk, hogy az egyház maga az állandóság, ott vannak az ezeréves templomok az ezeréves egyházmegyékben, és ez az, ami mindig is ott volt és ott lesz. Ha valami lelki igényünk van, akkor odamegyünk.

Mi is úgy gondolunk magunkra, mint az a nép, amely bent van a templomban, bent van ebben a biztonságban, ebben a környezetben, ami mára sajnos már egy szubkultúra a nagy társadalmon belül, de igazából **az egyház a kezdetekkor** (és mindig érdemes a kezdetekre visszamenni, hogyha valaminek a természetét vizsgáljuk), **nem ilyen volt**. Volt egy templom, a jeruzsálemi templom, aminek a környezetéből, vonzáskörzetéből az egyház elindult, de mégsem a jeruzsálemi templom volt a legfontosabb helyszíne az egyház életének. Különösen eleinte.

Azt látjuk, hogy Jézus Krisztus követői, akik megkapják a missziós parancsot, először is **imádkoznak napokon keresztül a Coenaculumban**, az emeleti teremben, Jeruzsálemben egy magánházban, annak az emeletén. Azért, hogy megvárják a **Szentlélek kiáradását**. Amikor kiárad a Szentlélek, akkor működésbe lép az egyház, és rögtön látjuk az **egyház természetét**.

Látjuk az egyházat az ő természetes működése közepette, ami a következő képet mutatja: ez a pünkösdöt váró és pünkösdben részesült nép valahogy kikeveredik az emberek közé, az utcára. Jeruzsálem nyilvános publikus terében találják magukat és ott miközben az egész nép hirdeti Isten nagy tetteit, ezt olvassuk az Apostolok cselekedeteiben.

Az egész nép, tehát a 120 testvér, akik a Szűzanyával és az apostolokkal együtt megkapják a Szentlélek ajándékát, egyrészt egyenként is hirdetik Isten nagy tetteit, még hozzá úgy, hogy mindenki érti. Tehát itt egy nyelvcsoda lép föl, de ez egy beszélő nép, ez egy kommunikáló nép minden tagjában, amely egy üzenet átadását igyekszik megvalósítani, mert erre indítja a lélek. Félig-meddig maguk sem tudják, mit csinálnak, de pontosan azt, amit Isten akar, hogy ők tegyenek. Aztán előáll ennek a csapatnak a vezetője, Péter és meghirdeti az evangéliumot, Jézus Krisztust hirdeti az embereknek.

A mai napig is ez az egyház legfontosabb, vagy talán azt kell, hogy mondjam, hogy **egyetlen feladata, hogy Jézus Krisztust és az általa föltárlt üdvösséget és a megtérést hirdesse az embereknek**. A katolikus missziós tanítás is mindig ide megy vissza, ehhez az eseményhez és az apostolok cselekedetei missziós folyamatához. Nagyon fontos, mert csak innen tudjuk megérteni önmagunkat.

Nagyon fontos, hogy kikkel, mivel azonosítjuk önmagunkat. Ha valaki evangelizálni akar, az a legjobb, ha **az ősegyházzal azonosítja magát**. Ahogy Szent II. János Pál pápa írja a *Redemptoris missio*-ban, semmi mást nem kell csinálni, csak **az ősegyház misszióját**

folytatni, az ősegyház missziójába beleállni, még a módszerek is nagyon hasonlatosak. A módszerhez pedig hozzátartozik, hogy **először is telj el Szentlélekkel**.

Péter hirdeti az evangéliumot Szentlélekkel eltelve. **Jézust hirdeti az embereknek és megtérésre hívja őket. Ez a misszió szíve**. Mindig is ez volt, és mindig is ez lesz, és ami nem ez, az nem misszió.

Ezt is megfogalmazzák a katolikus missziós tanításban, az enciklikákban, különösen az *Evangelii Nuntiandiban* VI. Pál pápa. Ami nem Jézust hirdeti és nem megtérésre hív, az legfeljebb **preevangelizáció**, azaz előkészítő fázisa az evangelizációnak. De konkrétan **csak azt hívhatjuk missziónak, ahol elhangzik Jézus neve, Jézus meghirdetése, mint Úr, mint Megváltó, mint a te személyes üdvözítőd, aki érted is meghalt a kereszten és föltámadott a halálból**. Aki hív téged, hogy higgy benne, térj meg hozzá, tarts bűnbánatot, kezdj új életet, szüless újjá, ha még nem vagy, akkor keresztkedj meg és akkor valami egészen új fog elkezdődni az életedben.

Péter bátran hirdeti ezt. Mi történik akkor, amikor ezt teljes meggyőződéssel, teljes őszinteséggel, teljes hittel és Szentlélekkel betelve hirdetik? Ott a helyszínen megtér csak a férfiak közül 3000 ember és megkeresztelik őket még aznap. Milyen gyümölcsöző nap volt, nem? És megalakult az egyház. **Ez a Katolikus Egyház kezdete**.

A Katolikus Egyház először ott Jeruzsálemben működik ilyen formában. Azt írja az ige, hogy **a misszió egyetlen egy napra sem állt le**. Az egyház természetéhez hozzátartozott, hogy az Úr naponta vezetett hozzájuk olyanokat, akik engedték, hogy megmentse őket. (vö: ApCsel 2,47) Itt is minden szó izgalmas. Tehát akik **hagyták, hogy megmentse** őket. Az apostolok pedig minden nap nagy erővel, a Szentlélek erejével hirdették az evangéliumot Jeruzsálemben. Jelek és csodák is kísérték az ő evangelizációjukat. Ezt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, tehát **erővel, jelekkel, csodákkal, a Szentlélek támogatásával**. És ezen a módon növekedett napról napra az egyház. Ez az egyház természete, hogy **kilép az emberek közé, hogy befogadja a Szentlelket, hogy hirdeti Jézust** mindenféle kompromisszum nélkül, **hirdeti a megváltást, hirdeti a megváltót**, és nyitott arra minden nap, hogy embereket, **új embereket fogadjon be**.

Ha azt mondjuk, hogy ez az eredetünk, és ez valamiképpen az egyház természete, akkor mondhatjátok azt, hogy de ma nem így néz ki az egyház. Miért nem így néz ki az egyház? Miközben a küldetése és a meghívása ugyanaz, ugyanúgy egy missziós projekt az egyház, mint pünkösd napján volt. VI. Pál pápa azt mondta, hogy **az egyház az evangelizációért létezik**. Akkor miért nem vagyunk jelen az emberek között? És miért nem gyarapszunk napról napra új megtérőkkel? Ez a kérdés. A válasz végső soron elég egyszerű.

2. Fontos a tanúságtétel

Az egyik okot abban látom, hogy **kevés a tanú**, aki bátran mer beszélni a hitéről. Picit le is neveltek bennünket erről az előző rendszerben, amiben még sokan felnőttünk. Jézusról beszélni, templomba járni veszélyes volt. Élnek bennünk rendszerek, de vannak olyan tanítások is, lehet hallani az egyházon belül, hogy egy katolikusnak nem kell Jézusról beszélni. A teljes katolikus missziós irodalomtanítás az ellenkezőjét mondja. Tény, hogy nagyon fontos az élet tanúságtétele, és tény, hogy minden ezen alapul: csak hiteles élettel, szép családi élettel, megbízható emberi minőséggel tudunk kiállni az emberek elé és valami nagyszerűt hirdetni. Ez persze nem jelenti azt, hogy hibátlanak kell lenni, mert akkor megint nem evangelizálna soha senki.

Tehát igaz, hogy az élet tanúságtétele nagyon fontos, de például VI. Pál az idézett *Evangelii Nuntiandi* enciklikájában azt mondja, hogy **hosszabb távon az élet minden tanúságtétele kevés az evangelizációhoz, hogyha azt nem kíséri a Jézus Krisztusról szóló szabatos és jól megfogalmazott beszéd.** (vö: EN 22.)

Minden katolikusnak hivatása, hogy tudjon beszélni **Isten szeretetéről és Jézus Krisztus megváltásáról** és valamilyen szinten **közvetíteni a megtérésre szólító isteni üzenetet** is.

De kevesen vagyunk ilyenek. Kevesen vannak olyanok, akik ezt tudatosan művelik. Összefügg ez azzal is, hogy azt mondjuk, hogy igen, mi nem vagyunk méltók, a mi életünk nem olyan. Tényleg összefügg az élet és az evangelizáció, de ezzel kapcsolatban azt mondja a **II. Vatikáni Zsinat**, hogy ez nem probléma, mert minden katolikus meg van hívva arra, hogy szent legyen. Tehát sokáig nem takaródzhatunk azzal, hogy mi nem vagyunk elég szentek. Az egyház azt mondja, hogy **de legyetek szentek, ti is térjete meg.** A **megtérés** azt jelenti hosszabb távon, hogy **az életemnek minden területét elkezdem hozzáigazítani a kinyilatkoztatáshoz**, az isteni tanításhoz, Jézus Krisztus evangéliumához, a Szentíráshoz és az egyház tanításához. Méghozzá azt kitűzve, hogy ez maradéktalanul át kell, hogy fedje egymást. Ez egy **életprogram**. De ha valaki már tudatosan jár ezen az úton, a szentség útján, akkor már biztosan jó úton van és már biztosan alkalmas arra, hogy evangelizáljon.

3. A misszióra fel kell készülni

A másik a konkrét **missziós-képzés hiánya**, a misszióra való nevelés hiánya, teljesen elhomályosodott az a gondolat, hogy a misszió **lélekmentés**. Valamiért abba a hitbe ringatjuk magunkat, hogy a jók is, a rosszak is, a keresztények is, a nem keresztények is, majd mindenki magától üdvözülni fog, majd bepottyan a Mennyországba, Istennek nincsenek is kritériumai. Igazából ez a felfogás addig tartható, amíg az ember nem olvassa a Szentírást. Ha olvassa, akkor látja, hogy bizony **Jézus keskeny útról beszél, megtérésről beszél, újjászületésről beszél, mint kritériumokról, beszél erkölcsi megtisztulásról, Jézusba vetett hitről.**

Márk evangéliuma végén azt mondja Jézus: *Menjete el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik. (Mk 16,15.16).* Mi ezt átlapozzuk. De soha nem lesz hatékony a misszió, hogyha nem hat át bennünket az emberek örök életéért való aggodás. Ha nem fogalmazódik meg a szívemben: a legfőbb jóra akarom elvezetni az embertársaimat. Istenhez akarom elvezetni őket és az örök életre. Ha úgy gondolom, hogy a misszió lélekmentés, akkor máris van motivációm a misszióra és fogok is vele foglalkozni.

4. Missziós stratégia, személyes megtérés, lelki formálódás

A plébániákon hiányzik még a **konkrét missziós stratégia**. Egyszerűen nagyon sok embernek nincs alkalmunk belelépni egy missziós folyamatba. Az lenne a jó és a kíváncsi, ha plébániáink felvállalva az egyház alapvető hivatását, missziós központokként is működne. A plébánia lenne a misszió kiindulópontja, ahonnan kimegyünk az emberek közé, ahová meghívjuk az embereket és ahol aztán katekézisben, beavatásokban részesülve majd a liturgikus közösségnek is a tagjaivá válnak a kívülállók. Nagyon sok feladatunk van ahhoz, hogy igazából beinduljon egy egész egyházat átfogó és folyamatos misszió, és **megvalósítsuk a kilépő egyház és a szolgáló egyház ideálját**. A lépések mindig a **szívben** kezdődnek.

Először is fontos, hogy **a saját személyes megtérésemmel** foglalkozzak. Ezzel kapcsolatban rengeteg segítséget lehet ma kapni az egyházban, részt lehet venni missziós

kurzusokon, cursillókon, Szentlélek szemináriumon, Alfa kurzuson, Új élet kurzuson stb. Ezeket lehet telepíteni is a plébániákra. Sokatoknak már van ilyen tapasztalata, hogy milyen az, amikor akár laikusok kezdeményezésére missziós kurzusok szerveződnek a plébánián. Először azért, hogy **önmagunkat evangelizáljuk** és ez is a katolikus tanítás része, kezdjük úgy a missziót, hogy **legyen megtérés élményünk, legyen istentapasztalatunk a Szentlélekben, evangelizáljuk önmagunkat.**

Ezt követően hozzá lehet fűzni olyan anyagokhoz is, vagy olyan kurzusokhoz, amik a misszióra képeznek ki. Itt felhívom a figyelmet a **Szent András Evangelizációs Iskola kurzusaira**, amelyek között bőven vannak misszióba vezető vagy missziót tanító kurzusok. A legfontosabb kurzus ezek közül a **Pál kurzus**. Ugyanakkor nekem is van egy missziós anyagom, tanításom, ezt majd a videó alatt hozzáférhetővé szeretném tenni.

Emellett nagyon fontos a **lelki formáció**. Kell, hogy áthasson bennünket annak a tudata, hogy igen, én **felelős** vagyok a testvérem üdvösségéért, a szomszédom üdvösségéért, a családtagjaim üdvösségéért. Most olvastam újból Ezékiel próféta könyvéből azt a bizonyos részt, amikor azt mondja, hogy téged prófétává tettelek, te sokat tudsz az Istenről és az Isten útjáról. Ezt minden beavatott keresztény elmondhatja magáról. Igen, én már nagyon sokat tudok Isten szeretetéről, tudom, hogy mit tett értem Jézus, tudom, hogy ezt minden emberért megtette. Tudom, hogy **Jézus Krisztus az út, az igazság és az élet**. Azt mondja ő maga, hogy senki sem jut az Atyához, csakis ő általa. Ez a bizonyos út azt jelenti, hogy én hiszek Jézusban, erre hív meg. Hajlandó vagyok megtisztítani az életemet, a megtérés lépéseit járni. Én, mint keresztény, én, mint katolikus, felelős vagyok a többi ember üdvösségéért.

5. Kilépő egyház, szolgáló egyház

Ez rögtön elvezet bennünket a kilépő és szolgáló egyház gondolatához. Ez elvezet ahhoz a gondolathoz, hogy nem önmagamért élek. Nem azért vagyok a Földön, hogy önmagamért boldoggá tegyem. Kényszeresen nyomja ránk a világ ezt a gondolatot, hogy *„Neked igenis a lehető legjobban kell érezned magadat mindig. Neked jár, hogy ezt vagy azt a jó érzést átéljed és ahhoz ezt meg azt az eszközt beszerezd, vagy módszert, vagy utazást, vagy bármit alkalmazzál. Boldognak kell lenned!”* Ez diktatórikus felszólítás és Jézus meg lazán azt mondja, hogy **nem azért vagy a Földön feltétlen, hogy te boldog legyél**. Azt mondja, hogy **aki meg akarja menteni életét, az elveszíti**. Hoppá! **Aki viszont elveszíti énértem és az evangéliumért, az megtalálja**. Ő is a **boldogság útját** mutatja neked, de nem úgy, hogy mint egy úrbéli fekete lyuk, mindent magadba gyűjtsél, meg magad felé irányítsál, hogy még ez is kell, meg ez is kell, még ezt is át kell élnem, meg bakancslista, meg még egy bakancslista a négyzeten. Nem!

Azt mondja, hogy **azáltal, hogy elkezdesz szolgálni másokat, elveszted az életedet**. „Értem és az evangélium hirdetéséért”. Nagyon fontos, hogy milyen magas polcon van Jézus és az evangelizáció. „Értem és az evangéliumért” - akkor majd más módon, mint a fekete lyukak, de **megtalálod az életet és megtalálod a boldogságodat**.

A megtérésről van szó. Hogyan leszek olyan, mint Jézus? Hogyan leszek szolgáló? Úgy, hogy **ugyanazt az érzést, ugyanazt a lelkiületet ápolom magamban, amely Jézus Krisztusban is megvolt**. *Ugyanazt a lelkiületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt.* (Fil 2,5). Ugyanazt az érzést, ugyanazt az életérzést, ugyanazt a mentalitást növeljétek magatokban, ami Jézus Krisztusban megvolt. **Jézus** Krisztusnál egyértelmű, hogy **nem önmagáért él, hanem hűséges az emberek megmentése hatalmas céljához** és ideáljához a halálig, egészen a kereszthalálig és hagyja, hogy aztán a mennyei Atya támassza

föl a Szentlélek által. Na, ez boldogság! Nem az, amit én magamnak hozok össze egész életemen keresztül.

Hogyan leszünk kilépő egyház, hogyan leszünk szolgáló egyház? Úgy, ha megváltozik a szívünk, ha **nem önmagamnak élek**. A boldogság nem az, amit a világ tanít, hanem **az, amit Jézus Krisztus tanít**. Ha eljutok erre a tudatosságra és emiatt folyamatosan tartom a kapcsolatot a Szentlélek által az imádságban Jézus Krisztussal, a mennyei Atyával, hogyha növekszem az ő jelenlétében, az ő megismerésében, ha növekszem az ő szeretetének a napról napra történő befogadásában, akkor eljuthatok egy olyan telített, egy olyan túlszordult állapotba, hogy még mielőtt részt vettem volna a kiképző kurzusokon és mindent elolvastam volna a missziós tanításról, már túlszordul a szívem és már elkezdek beszélni bátran, a legnagyobb kincsemről, a legnagyobb élményemről, **a legjobb dologról, ami történhetett velem az életben, hogy megismertem Istent és találkoztam Jézus Krisztussal**.

A misszióval kapcsolatban sokszor elég, hogyha **nem hazudunk**. Hogyha megkérdezik, hogy mit csináltál a hétvégén és lelkigyakorlaton voltál, vagy dicsőítésem voltál, akkor nem azt mondom, hogy *"Á, nem volt semmi, anyósoméknál voltunk ebédelni"*, hanem azt mondom: *Egy lelkigyakorlaton és megpezsztült a szívem és rájöttem, hogy min kell változtatnom az életemben*. Ha nem hazudnánk, az már nagy dolog lenne, az már erős dolog lenne. Akkor már **elhangozna Jézus neve**, akkor már az emberek a szerető, gondviselő és megváltó Isten közelségébe tudnánk egy kicsit bevonzani.

Még egy jó tanács kezdő evangelizátoroknak, kilépő és szolgáló szívű testvéreknek: **a keresztény szereti az embereket**. Ez is ott van a „munkaköri leírásban”, és a Szentlélek megadja. Ha kapcsolódom Jézushoz, akkor egyfajta nagylelkűség, nagyvonalúság elkezd dagasztani a keblemet és akkor még azokkal is kedves tudok és akarok lenni, akik amúgy nem szimpatikusak: egy házsártos szomszéddal, egy kellemetlen rokonnal, egy régi haragossal. Mindenkihez küldve vagyunk, hogy engesztelődjünk ki és barátkozzunk. Talán még Jézusról nem mersz beszélni, de talán mersz barátkozni. Sokszor az is nehéz... De hogyha telve vagyok Szentlélekkel, akkor először is barátkozom az emberekkel, kapcsolatokat építek, kedves vagyok és ezen az alapon még mielőtt kiképeztek volna misszióssá, már **megnyílik a szívem mások felé, és megnyílik az ajkam, és elkezdem őket vezetni az életre vezető úton**.

Ehhez kívánok sok-sok imádságot, a Szentlélek ihletését, vezetését. És azt is, hogy erről közösségben gondolkodjatok és közösségben próbáljatok lépni. A misszió hosszú távon mindenképpen egyházi és közösségi mű.

A FELDOLGOZÁST SEGÍTŐ KÉRDÉSEK

1. Merek-e tanúságot tenni a hitemről?
2. Átérezem-e, hogy felelős vagyok a másik ember üdvösségéért?
3. Volt-e olyan tapasztalatom, amikor eltöltött Isten szeretete, eltöltött a Szentlélek és a számomra nehéz emberek felé is örömmel és szeretettel tudtam fordulni?
4. Hogyan formálom a lelkemet?